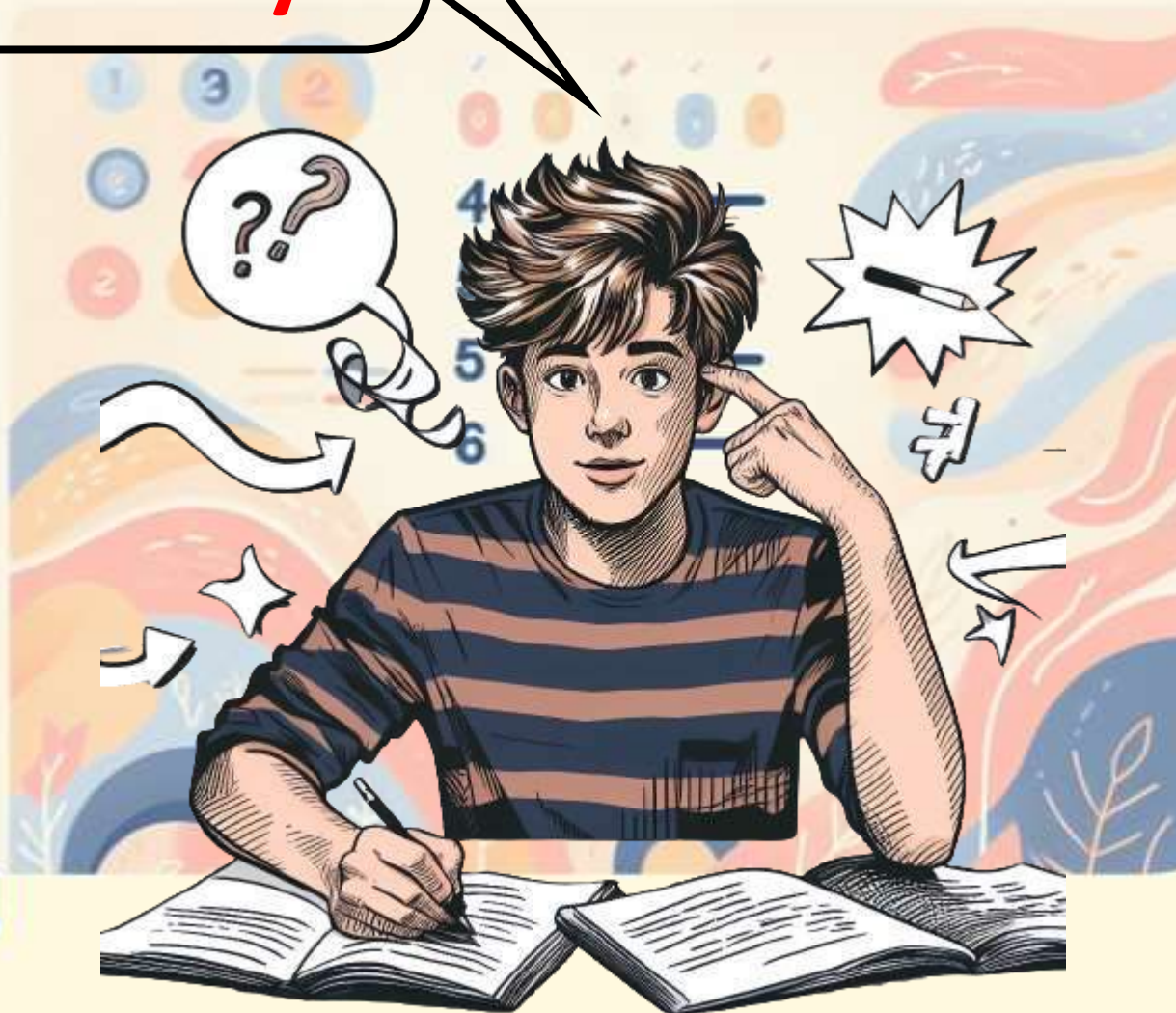

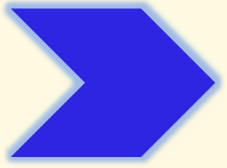
Уживання числівників для позначення часу

06/09.03.24
Укр. мова

Клас: 6-А (2гр.), 6-Б (1гр.)
Харенко Ю.А.

Мета уроку

- **Навчитися правильно вживати числівники на позначення часу і дат;**
- **повторити правила відмінювання числівників;**
- **вживати у власному мовленні різні варіанти числівників на позначення часу і дат;**
- **Правильно узгоджувати числівники на позначення дат із відповідними відмінковими формами іменника;**
- **виховувати кмітливість, старанність.**

ЧИСЛІВНИК

кількісні

власне
кількісні

*два, сто п'ять,
мільйон*

дробові

*півтора, три п'яті, дві
цілі і одна друга*

збірні

двоє, обидва, семеро

неозначено-
кількісні

*багато, кілька,
кільканадцять*

порядкові

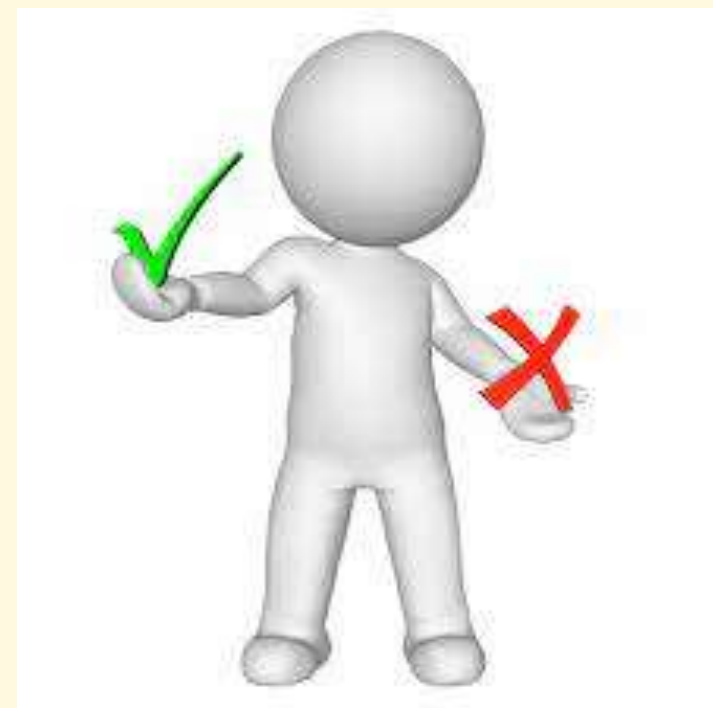
*перший, двадцять
третій, сотий*

**ВИКОРИСТОВУЮТЬ
ДЛЯ ПОЗНАЧЕННЯ
ЧАСУ**

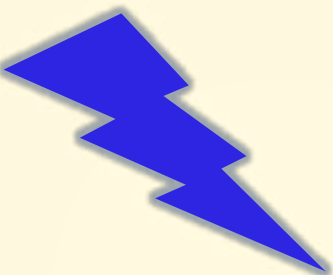
Мовна розминка

- Один**а**дцять
- Чотир**н**адцять
- Кілька**с**от
- П'ятиміль**й**онний
- Порядк**о**вий

Уживання числівників для позначення часу

**Щоб вказати час, використовуємо
порядковий числівник ж. р. + слово “**година**” в
жіночому роді**

14.00 – зараз друга година;

13.00 – зараз перша година.

Щоб сказати, ***о котрій годині*** відбудеться
якась подія (точний час), використовуємо:

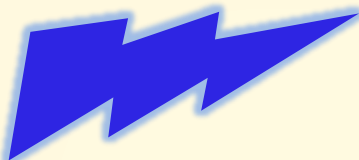
о/об + порядковий числівник ж. р. в М.в. :

о 12.00 – *о дванадцятій годині*,

о 17.00 – *о п'ятій годині*,

об 11.00 – *об одинадцятій годині*.

**Якщо треба лиш *приблизно* назвати період
між двома годинами, тоді слід ставити перед
порядковим числівником прийменник **на**:**

Я прийду **на** п'яту годину.

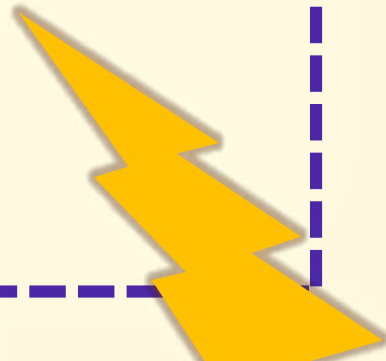

В українській мові **годину** вказуємо **порядковим числівником** (сьома, восьма...), а **хвилини і секунди** - уже **кількісним** (двадцять п'ять, десять...):

10:10 - *десята (година) десять (хвилин); десять хвилин по десятій; десять хвилин на одинадцяті.*

10.30 - *десята (година) тридцять (хвилин); пів на одинадцяті.*

10.40 - *десята (година) сорок (хвилин); за двадцять (хвилин) одинадцяті; двадцять (хвилин) до одинадцятої.*

Рівно

До

По

Чверть

Чверть

За

На

Пів на

ЗАУВАЖ!

Той самий час можна позначити по-різному, наприклад:

18:15 – вісімнадцята година п'ятнадцять хвилин, вісімнадцята п'ятнадцять, чверть на сьому, п'ятнадцять на сьому, чверть по шостій, п'ятнадцять по шостій.

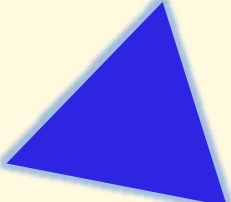
Із прийменником **на** вживаємо наступну годину, із прийменником **по** – поточну: 7:05 – **сьома година п'ять хвилин, п'ять на восьму або п'ять по (тобто після) сьомій.**

Прийменник біля вживаємо переважно для позначення просторового розміщення, а **про неточний час говоримо із прийменником близько**: **зустрінемося близько сьомої.**

Для позначення дат використовуються порядкові числівники у сполученні з іменниками, причому числівники словосполученнях відмінюються, а іменники — назви місяців — вживаються в Р.В. одн.:
*першого січня, по перше січня, до першого січня;
друге лютого, другого лютого, до другого лютого.*

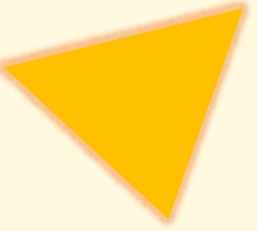
Для позначення **знаменних дат** порядковий **числівник** пишеться з **великої літери**:
Восьме травня. Якщо ж **порядковий числівник** у **складній назві** пишеться цифрою, то **назву місяця** треба писати з **великої літери**: **8 Травня.**

Для позначення **знаменних дат** порядковий **числівник** пишеться з **великої літери**:
Восьме травня. Якщо ж **порядковий числівник** у **складній назві** пишеться цифрою, то **назву місяця** треба писати з **великої літери**: **8 Травня.**

Іменники година і хвилина часто
випускаються :
— десята (година) п'ятнадцять
(хвилин).

- *Укажіть час.*
 - *10:40, 18:20.*
-

10:15 (чверть години)

- п'ятнадцять хвилин на одинадцяті;
- п'ятнадцять хвилин по десятій.
- чверть по десятій;
- чверть на одинадцяті.

10:30 хвилин — пів години, тому можливим є варіант:

- десята година тридцять хвилин;
- пів на одинадцяті.

10:45

- за п'ятнадцять хвилин одинадцята;
- за чверть одинадцята;
- чверть до одинадцятої.

Котра година?

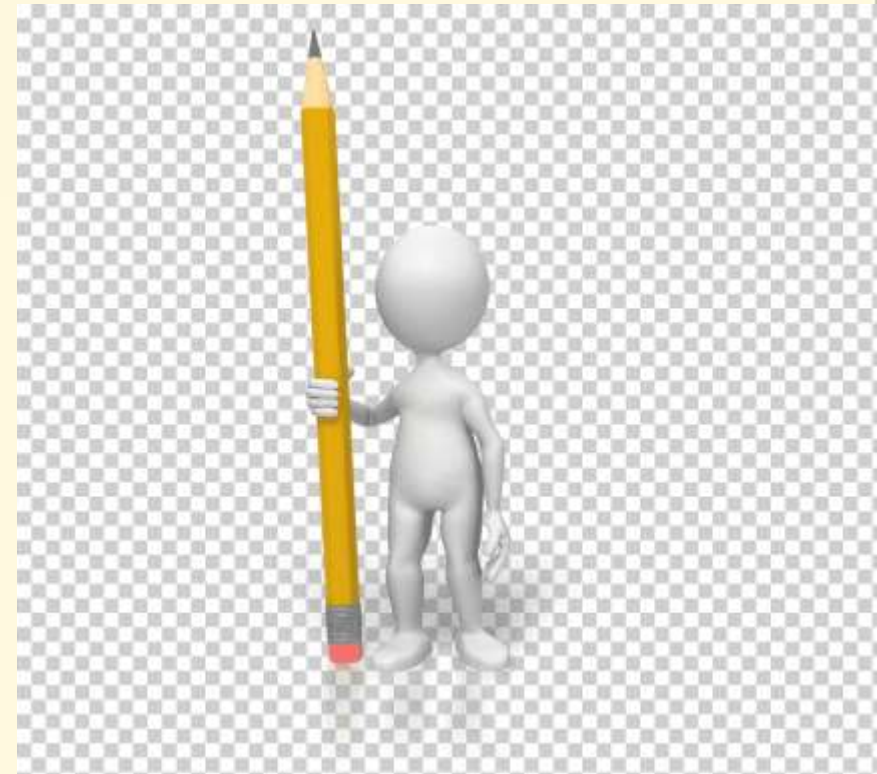
Попрацюйте в парах!

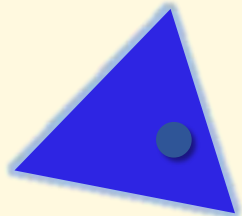
Визначте та запишіть можливі варіанти часу на годинниках.

«Я – редактор!»

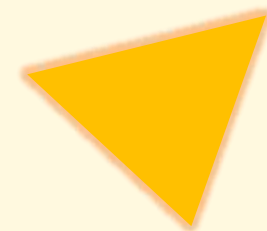
- *Розпочнемо в шість годин*
- *зустрінемося пів сьомої*
- *перегляну без десяти шість*
- *підійшли десять сьомої*

Перевір себе!

- **Розпочнемо** о шостій годині
- **Зустрінемося** пів на сьому
- **Перегляну** за десять (хвилин) сьома
- **Підійшли** десять (хвилин) на сьому

Тест

- **1. Порушено граматичну норму на позначення часу в рядку**
 - **А пів на дванадцяті** **Б третя година десять хвилин**
 - **В двадцять хвилин сьомої** **Г двадцять на десяту**
- **2. Граматично правильна відповідь на запитання: «Котра година?» -**
 - **А дванадцять** **Б десять хвилин шостої**
 - **В без двадцяти десять** **Г десять хвилин по шостій**

3. Порушено граматичну норму на позначення часу в рядку

А десять хвилин на третю хвилин

Б три години десять

В двадцять по четвертій

Г пів на шосту

4. Граматично правильна відповідь на запитання: «Котра година?» -

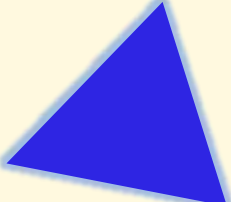
А чотири години

б за десять восьма

В без п'яти три

Г п'ять хвилин восьма

ВІДПОВІДІ: В, г, Б, Б.

Домашнє завдання:

**1 урок: вивчити правила (параграфи 98-99);
виконати вправу 472.**

**2 урок: повторити правила (параграфи 98-99);
скласти розповідь про свій розпорядок дня,
уживаючи числівники на позначення часу.**

